

Îngrijirea persoanelor vârstnice și geriatrie

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni vizuale

- **Definiție:** afecțiuni care sunt legate de pierderea/reducerea capacității de percepere vizuală
- **Cauze:**
  - prezbiopia
  - cataracta
  - glaucom
  - degenerescenta maculară senilă
  - retinopatia diabetică

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni vizuale

- **Manifestări clinice**

- Manifestări generale

- modificări de comportament
- dezorientare
- ↓ capacității de interacțiune socială

- Manifestări specifice

- ↓ capacității de a vedea obiectele, persoanele, de a distinge culorile

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni vizuale

- **Particularități ale afecțiunilor vizuale la bătrâni**

- **Aprecierea deficitului vizual**

→ natura și durata afectării vizuale, impactul asupra vieții cotidiene, impactul anticipat asupra spitalizării sau internării într-un cămin de îngrijire a bătrânilor, mecanisme de reducere a deficitului, cauza deficitului vizual dacă e cunoscută

- **Efectele deficitului vizual în comunicare**

→ ↓ orientarea în mediu, abilitatea de a distinge și înțelege moduul de comunicare non-verbală, de a citi și scrie, de a interacționa cu alte persoane

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni vizuale

- **Particularități ale afecțiunilor vizuale la bătrâni**

- **Tehnica de a comunica cu vârstnicii cu deficit vizual se bazează pe:**

- verificarea ochelarilor (corespunzători, curați, la îndemână)
- observarea faptului că folosește sau nu o lupă, cum este ținută aceasta (aproape de ochi), așezarea obiectului (aproape de ochi, înainte de focalizare)
- așezarea luminilor lângă pat, a întrerupătorului astfel încât să fie ușor de găsit noaptea
- folosirea unei lumini artificiale care să nu fie orbitoare
- ferirea de geamuri cu lumină foarte intensă (draperie apărătoare)
- iluminare nocturnă pt. a evita dezorientarea și accidente

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni vizuale

- **Particularități ale afecțiunilor vizuale la bătrâni**

- **Tehnica de a comunica cu vârstnicii cu deficit vizual se bazează pe:**

- facilitarea orientării în mediu prin marcarea ușilor cu etichete și semne colorate și lizibile, cu litere foarte mari

- sonerii și sisteme de alarmă la îndemână

- sciirea de notițe ce se adresează vârstnicului cu litere care să fie lizibile pt. acestea (te asiguri că îți înțelege tipul și mărimea scrisului), pt. a citi se vor oferi cărți, ziare, tipărite cu caractere majuscule

- asistenta medicală:

- se așează în câmpul vizual al pacientului pt. a fi sigură că i s-a recunoscut prezența

- înainte de a vorbi se asigură că a fost recunoscută și că se bucură de atenția pacientului (se poate utiliza tactul)

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni vizuale

- **Particularități ale afecțiunilor vizuale la bătrâni**
- **Tehnica de a comunica cu vârstnicii cu deficit vizual se bazează pe:**
  - înainte de a părăsi încăperea se asigură că a înțeles că rămâne singur
- **Tratament**
  - teste oftalmologice repetate
  - adm. trat. prescris (midriatice/miotice), antibiotice, extracte de cataractă, iridectomie

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni auditive

- **Definiție:** alterarea capacității de comunicare prin afectarea auzului
- **Cauze:**
  - Obstrucția canalului auditiv prin ceară, îngustare, ocluzie, sau rigidizare odată cu vârsta
  - Infecția urechii medii cu deficit auditiv ulterior; tinitus
- **Manifestări clinice**
  - Manifestări generale
    - Izolare
    - Modif. de comportament
    - anxietate

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni auditive

- **Manifestări clinice**

- Manifestări specifice

- Hipoacuzie
- Surditate psihică – nu recunoaște sunetele
- Surditate verbală - nu recunoaște cuvintele
- Surditate muzicală – amuzie

- **Evaluarea** tipului de surditate

- **Materiale necesare**

- FO
- Audiometru

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni auditive

- **Particularități ale afecțiunilor auditive la bătrâni**
  - **Aprecierea deficitului auditiv**
    - stabilirea împrejurărilor de pierdere a auzului, durata, utilizarea unor mecanisme compensatorii; impactul asupra vieții cotidiene
    - efecte ale terapiei curente sau trecute (ototoxicitate)
    - discutarea efectului spitalizării sau mutării într-un mediu nefamiliar
    - observarea pacientului pt. a depista semne ale deficitului auditiv

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni auditive

- **Particularități ale afecțiunilor auditive la bătrâni**

- **Efectele deficitului auditiv în comunicare**

→ ↓ capacitatea de a asculta; pot sugera că interlocutorii nu vorbesc clar, pot crea relații tensionate, se poate modifica vorbirea persoanei deoarece este compromisă monitorizarea auditivă a vorbitului

→ poate fi afectată comunicarea non-verbală – de ex. contactul vizual deficitar determină ca persoana să minimalizeze deficit. auditiv prin citirea buzelor; reacțiile sunt mai lente din cauza încercării de focalizare, combinare a mai multor canale de comunicare decât prin unul auditiv

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni auditive

- **Particularități ale afecțiunilor auditive la bătrâni**

- **Tehnica de a comunica cu vârstnicii cu deficit auditiv se bazează pe:**

- așezarea celui ce vorbește astfel încât gura lui să fie văzută de persoana cu deficit auditiv pt. a facilita citirea buzelor
- folosirea mijloacelor non-verbale (expresia facială, gesturile)
- grijă specială la articularea cuvintelor
- așezarea față în față și la același nivel a interlocutorilor
- iluminarea corespunzătoare a feței
- captarea atenției bolnavului înainte de a vorbi, atingerea fiind indicată
- exprimarea cuvintelor cu un ton normal (volum normal)

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni auditive

- **Particularități ale afecțiunilor auditive la bătrâni**
  - **Tehnica de a comunica cu vârstnicii cu deficit auditiv se bazează pe:**
    - spațierea propozițiilor prin pauze și cererea confirmării de către pacient că a înțeles
    - în caz de neînțelegere repetarea propoziției cu alte cuvinte
    - înlocuirea informației vorbite cu cea scrisă
    - reducerea zgomotului de fond (radio, TV) sau asigurarea liniștii totale
    - dacă sunt folosite aparate auditive asigurarea că sunt pornite și că funcționează corect
- **Tratament**
  - Control ORL
  - Adm. trat. Prescris

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Definiție:** alterarea capacității de comunicare vocală
- **Cauze:**
  - Afectarea corzilor vocale
  - Afectarea transducerii osoase
- **Manifestări clinice**
  - Manifestări generale
    - Anxietate
    - Tulb. de comportament

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Manifestări clinice**

- Manifestări specifice

- Anomia = dificultatea de a recunoaște semnificația cuvintelor în timpul conversației, de a denumi obiectele, lucrurile
- Disfazia = dificultate de vorbire
- Afazia = incapacitatea de a vorbi
- Apraxia = dificultatea de execuție a mișcărilor voluntare comandate verbal
- Disartria = dificultate în vorbire datorită disfuncției musculare sau necoordonării actului vorbirii
- Paragnozia = agnozia obiectelor concrete (dacă-l pipăie, îl recunoaște)
- Agnozia culorilor – mai ales prezentate simultan

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Manifestări clinice**

- Manifestări specifice

- Alexia – imposibilitatea de a citi un text, de a citi cuvintele, literele
- Acalculia – imposibilitatea de a recunoaște cifre, semne
- Agnozia figurilor geometrice, a figurilor cu valoare semnificativă (semne de circulație, drapel)
- Prosopoagnozia – agnozia figurilor umane
- Dislaliile – datorită leziunii organelor fonatoare (nas, văl, palat, laringe, limbă, dinți)
- Dislogiile de formă
- Balbismul sau bâlbâiala = tulburare de exprimare verbală, cu greutate în pronunțarea unor foneme sau articularea unor silabe; este o dezordine a limbajului legat de ritm

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Evaluare**

- Modificări ale corzilor vocale

- **Materiale necesare**

- FO
- Laringoscop

- **Particularități ale afecțiunilor legate de vorbire la bătrâni**

- Cele mai comune disfuncții verbale ale vârstnicului sunt în legătură cu: **afazia și dizartria**

- **Cunoașterea tipurilor de afazie:**

- Motorie = incapacitatea de exprimare verbală a individului
- Receptivă, senzorială = incapacitatea de identificare a mesajului vorbirii
- Nominală, nominativă = incapacitatea de a denumi obiecte cunoscute

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Particularități ale afecțiunilor legate de vorbire la bătrâni**
- **Cunoașterea tipurilor de dislalie:**
  - De sunet: r – rotacism, s,j,z,ps, ts, cs – sigmatism, l,p – lalațiune, g, k, x - gamarism
  - De silabă, de cuvânt – luate singure pot fi spuse, dar nu pot fi spuse în context
  - De vorbire - rinolalie sau dislalie nazală

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Particularități ale afecțiunilor legate de vorbire la bătrâni**
- **Cunoașterea tipurilor de dislogii de formă:**
  - De intensitate, înălțime, timbru a vocii: intensitate mare, strigăte și vociferări, voce slabă, șoptită
  - De intonație: ezitarea, anxietate, aspect declamant, vorbire emfatică, vorbire afectată, manierată
  - De viteza de vorbire - ↑ vitezei (tahifenie, logoree, bavardaj), ↓ vitezei (hipoactivitatea verbală simplă, stare de inhibiție, bradifenie, bradilalie, mutism)
  - De ritm, coerență
  - De stereotipii verbale – repetarea aceluiași cuvinte sau fraze în timpul conversației

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Particularități ale afecțiunilor legate de vorbire la bătrâni**
- **Tehnica de a comunica cu vârstnicii cu deficit de vorbire, în special afazie presupune:**
  - Explicarea intervențiilor într-un mod cât mai accesibil
  - Evitarea limbajului dominator sau „adecvat copiilor,”
  - Păstrarea calmului și acordarea unui timp suficient de răspuns, vorbire clară și rară
  - Punerea întrebărilor una câte una și așteptarea răspunsului înainte de a trece la următoarea

Îngrijirea pacienților cu afecțiuni legate de vorbire

- **Particularități ale afecțiunilor legate de vorbire la bătrâni**
- **Tehnica de a comunica cu vârstnicii cu deficit de vorbire, în special afazie presupune:**
  - Abordare de subiecte care să trezească interesul pacientului
  - Însoțirea comunicării verbale de cea non – verbală: fotografii, obiecte, gesturi, mimică
  - Încurajarea pacientului spre a vorbi chiar dacă se face greu înțeles
  - Manifestarea interesului față de pacient
- **Tratament**
  - adm. trat. prescris